

Cilj trajnostnega razvoja 15 – Življenje na kopnem

Natančnejši uradni opis 15. cilja trajnostnega razvoja (CTR 15) se glasi: »Varovati in obnoviti kopenske ekosisteme ter spodbujati njihovo trajnostno rabo, trajnostno gospodariti z gozdovi, boriti se proti širjenju puščav, preprečiti degradacijo zemljišč in obrniti ta pojav ter preprečiti izgubo biotske raznovrstnosti.«

Osnova cilja je trajnostno **upravljanje z gozdovi**, omejevanje dezertifikacije in degradacije zemlje, izboljšave zemljišč ter zamejitev izgube biotske raznovrstnosti.

CTR 15 poleg tradicionalno naravovarstvenih tem – varovanje in ohranjanje ekosistemov (mokrišča, gozdovi, vode), zaščita biotske raznovrstnosti (zaščita živalskih in rastlinskih vrst) in zaščite gozdnih ekosistemov – zajema tudi **ukrepe na področju upravljanja**. Posredno nakazuje tudi na potrebo po **prevpraševanju načina razvoja**, kot ga v t. i. zahodnih državah razume veliko institucij – torej prevpraševanje gospodarske rasti, ki negativno vpliva na okoljske sisteme. Slednji namreč predstavljajo podstat delovanja človeka na Zemlji – človek je le del ekosistema, s katerim bi moral živeti v ravnovesju in vplivati nanj na način, ki ohranja raznolikost ter je ne izpodkopava.

Poleg samega upravljanja in načrtovanja ter blaženja negativnih vplivov človekovega delovanja na okolje sega CTR 15 tudi na področje **prilagajanja in spreminjanja vplivov**. Tako govori o pogozdovanju kot pozitivnem ukrepu proti degradaciji tal in o razvoju lokalnih okolij ter prepoznava gozd kot ekosistem, ki med drugim blaži tudi podnebne spremembe.

Cilj vključuje tudi področje **okoljskih vrednot** in govori o pomembnosti vključevanja okoljskega vidika že v postopke načrtovanja in oblikovanja strategij na državni in lokalni ravni. Poudarja tudi pomen sodelovanja, predvsem med državami in institucijami, poleg tega pa opozarja na nujne sistemske in celostne ureditve na državni ravni ter vključujoče ukrepe na lokalni ravni. **Dobro upravljanje** z zavarovanimi območji je ključnega pomena za podporo zdravim ekosistemom, kar posledično vodi v boljše zdravje ljudi. Zato je ključnega pomena participativno odločanje in vključevanje lokalnega prebivalstva v upravljanje z naravnimi ter človeškimi viri.

V cilju so povezani okoljski in družbeni problemi, predvsem preko naporov za **zmanjševanje revščine**. Opozarja namreč, da so lahko napore za zmanjšanje revščine izničijo pojavi, kot je krčenje gozdov ali dezertifikacija (med drugim posledica podnebnih sprememb in negativnega vpliva človeka na ekosisteme), ki že sedaj vplivajo na milijone ljudi. Zato morajo biti okoljske vrednote vključene tudi v načrtovanje ukrepov obvladovanja revščine na vseh ravneh.

V cilju je omenjena tudi **nelegalna trgovina** kot grožnja ogroženim živalskim in rastlinskim vrstam. Ob tem je jasno, da je potrebno ukrepati tako na ravni »ponudnikov« kot tudi potrošnikov in ozaveščenosti prebivalstva sveta. Globalno učenje med drugim uspešno ozavešča prebivalstvo o povezavah, ki na prvi pogled niso očitne, zato je omemba trgovine, ponudbe in potrošnje v povezavi z okoljskimi sistemi pomemben korak naprej pri oblikovanju ciljev za prihodnost.

Za doseg cilja so potrebni ukrepi na več ravneh. Poleg sistemskih ukrepov lahko k temu prispevamo tudi **kot posamezniki**, predvsem z manjšo (zlo)rabo naravnih virov. Nekatera dejanja v podporo cilju med drugim vključujejo manj potrošnje, ponovno uporabo in reciklažo odpadkov, trajnostno pridelano hrano lokalnega izvora ter omejevanje porabe energije. Poleg tega je potrebno spoštovati naravne habitate in se usmerjati v trajnostni ter etični turizem.

Očitno je torej, da je tudi CTR 15 sestavljen iz prepleta dejavnikov, ki jih koncept globalnega učenja povezuje v celoto, in da vrednote ter prakse preko vzgoje in izobraževanja ter spodbujanja celostnega razmišljanja in kritične presoje umešča že v zgodnja obdobja človekovega življenja.

Ker so vrednote in ukrepi, ki se raztezajo od globalne do individualne ravni, zapisani tudi v tem cilju, upamo, da bodo tudi upravljalci sprevideli nujnost spremembe sistema, da bodo pomembni tudi okoljski in ne zgolj ekonomski kriteriji. Sistem, v katerem je okolje razumljeno kot brezplačno na uporabo vsem, ne more biti vzdržen. Za začetek bi bil ustrezen ukrep večja institucionalna in finančna podpora globalnemu učenju, ki povezuje vsebine vseh ciljev trajnostnega razvoja.

Pripravila: Živa Kavka Gobbo, Focus, društvo za sonaraven razvoj

V projektu Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, ki bo trajal 17 mesecev, in ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, bomo organizacije med drugim izvedle delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale promocijski letak in Priročnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajale bomo zagovorniške aktivnosti, izdale tematsko številko Slogopisa o globalnem učenju, mesečne novičnike za učitelje, izvedle Teden globalnega učenja v novembru 2016 in spletno ozaveščevalno kampanjo.

V konzorciju NVO smo združeni Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Umanotera, Focus, Društvo Amnesty International Slovenije, Društvo za Združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice in SLOGA, platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Projekt Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev! Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.